

به بهانه چهارم مرداد ماه، یادروز شیخ صفی‌الدین اردبیلی

روز چهارم مرداد ماه در تاریخ ملی ایران به نام روز شیخ صفی‌الدین اردبیلی و آغاز هفته اردبیل نامگذاری شده است. بقعه شیخ صفی‌الدین اردبیلی به‌عنوان نگین تاریخی شهر اردبیل شامل مقبره شاه اسماعیل اول (نخستین پادشاه صفویه) و نیز برخی از مشایخ و صاحب‌منصبان دوران صفوی و شهدای جنگ چالدران بوده و گنبد فیروزه‌ای الله‌الله در آن می‌درخشد.

آران نیوز؛ چهارم مرداد ماه، یاد روز شیخ صفی‌الدین اردبیلی، بزرگ خاندان صفویه است که بنیانگذاران ایران معاصرند. تبریز، اولین پایتخت این سلسله مقتدر و جلیل است که از اردبیل برخاستند و شاه اسماعیلشان در گیلان نمود یافت. تبریز برای شاه اسماعیل، یک دلتنگی غریب بود و دیوان شاه اسماعیل خطایی، عطر حیدر کرار دارد.

شاه اسماعیل بنیانگذار صفویه در چالدران شکست خورد و عثمانی هنوز که هنوز است از جنگی که غالب آن بوده، می‌ترسد. و شاه سلطان حسین آخرین پادشاه صفوی نیز، از افغانه شکست خورد. هر دو شاه صفوی شکست خوردند، اما اولی ایران را ساخت و دیگر بار بر خریطه جهان بازگرداند و دومی ایران را باخت.

شاه سلطان حسین وقتی ایران را وا می‌نهاد سرمست از ایرانی بود که بر کاغذ نوشته بود و در نونش می‌شد حرمسراییی از زیاریان محروسات به راه انداخت. فرق او و شاه اسماعیل در همین بود. یکی ایران را ساخت و یکی ایران را باخت. در بین خطاطان مشهور است که میرعلی نون کوچک می‌نوشت و سلطان حسین نون فراخ. هر کدام قدر وسع سفره شان. و کشورها بر سفره‌های رنگارنگ است که فروخته می‌شوند.

صفویه، سه پایتخت داشت و دویست سال بر ایران حکومت کرد. شاه اسماعیل موسس سلسله در تبریز تاج گذارد و اذان شیعه را بر مناره‌ها برد و از محقق اردبیلی اذن گرفت. و دو پایتخت دیگر صفویه قزوین بود و اصفهان. قزوین شاه طهماسب و اصفهان شاه عباس. و قزوین شاه طهماسب بود که بر عزالدین حسین همدانی عاملی جیبی که از بعلبک بود و شاگرد شهید ثانی زین‌الدین بن علی عاملی جیبی آغوش گشود تا شیخ بهایی در ایران قد کشد و عاشق ایران شود و بشود رفیق شفیق و مشاور امین و شیخ الاسلام مقتدرترین پادشاه صفویه که شاه عباس باشد.

بارها گفته‌ام که فرهنگ ایران، هر صد سال یک شیخ بهایی پرورده، اما هر هشتصد سال یک شاه عباس پیدا می‌شود. این چند سطر در یادروز شیخ صفی‌الدین اردبیلی و تدوینی مجدد بود از خرده تاملاتم در باب صفویه.

و اما شهیدان؛

شهیدگاه بقعه شیخ صفی‌الدین اردبیلی من شهیدستان تاریخ است در هر زیارت که داشته‌ام. و آرامگاه شهیدانی است که و برای ایران مقتدر شیعی خون دادند و به گاه رجز پای بر زمین می‌کوفتند و می‌گفتند: اگر خسته جانی بگو یا علی. صفویه، سلسله اشهد ان علیا ولی الله است.

به قول حضرت آقا خدا رحمت کند صفویه را:

بو خطایی نین گناهین سن گتورمه یوزینه
شاه مردان، شیر یزدان، سر سبجانیم مدد

مهدی_نعلبندی / دارالولایه تبریز/ ۴ مرداد ۱۴۰۱